

Mirsad Hadžikadić:

Protekla sedmica je zapravo bila jako produktivna po pitanju pojavljivanja u medijima. Uz pomoć ljudi iz našeg Političkog savjetodavnog odbora, kao i nekih iskusnijih politički oštroumnih ljudi u Platformi, objavio sam nekoliko izjava za javnost i medije o određenim događajima u Bosni i Hercegovini. Jedna od njih bilo je otvoreno pismo zvaničnicima Europske unije, u kojem sam se požalio na njihovo uključivanje u razgovore o promjenama Izbornog zakona sa samo dva lidera takozvanih nacionalnih stranaka u Federaciji Bosne i Hercegovine. To je pokušaj da se kreira treći entitet. Trenutno imamo Federaciju i Republiku Srpsku, a sada bi Hrvati odnosno barem jedna nacionalna stranka na hrvatskoj strani željela da se uspostavi njihov vlastiti entitet, te da se tako finalizira podjela Bosne i Hercegovine, odnosno da se postigne ono što se ratom nije postiglo. Ako promijenite Izborni zakon tako da samo Hrvati mogu glasati za hrvatskog predstavnika u tročlanom Predsjedništvu, za razliku od svih građana Federacije: Bošnjaka, Hrvata i Srba, Jevreja, Roma i svih ostalih. U suštini oni žele da utvrde ko je legitimni Hrvat naspram nekog ko to nije. Trenutnog člana tročlanog Predsjedništva, Željka Komšića, koji je Hrvat iz miješanog braka, zbog toga što je probosanski orijentisan, Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) ne smatra legitimnim Hrvatom, jer kako bi on inače mogao biti za Bosnu i Hercegovinu. Europska unija pomaže tim sastancima do te mjere da će država to prihvatiti. To je počelo davno, kada je vođa HDZ-a izgubio od Željka Komšića na predsjedničkim izborima 2018. godine. Mada se on nije žalio na Izborni zakon kada je dva puta pobijedio, ili jednom, ne sjećam se više, sad kad je izgubio žali se da su Bošnjaci pomogli da se izabere Željko Komšić. Tokom posljednjih šest mjeseci, možda i godinu dana, to je sve o čemu oni pričaju: ništa se ne može dogoditi u državi osim ako ne promijenimo Izborni zakon. To je došlo do te mjere da smo sada u problemu da osiguramo dovoljan broj vakcina za stanovništvo, jer je Vlada blokirana, jer Hrvati odbijaju da učestvuju u bilo kakvim odlukama koje će pomoći državi ili građanima, osim ako svi prvo ne prihvate te izmjene Izbornog zakona. Ista stvar se dogodila u Mostaru. Da bi se održali izbori u Mostaru, gdje su se oni zajedno sa vodstvom SDA, bošnjačke nacionalne stranke, složili da se uvedu promjene Izbornog zakona, a podržala ih je međunarodna zajednica. To je sadržaj mog otvorenog pisma koje sam poslao. U suštini sam se požalio da je to lakrdija, da je riječ o podjeli zemlje a da oni razgovaraju samo sa predstavnicima nacionalnih stranaka, da ne

razgovaraju sa državnim institucijama, da ne razgovaraju sa svim političkim strankama niti sa građanima. Ovo će uticati na sve u državi, a vi razgovarate sa samo dvije od preko stotinu stranaka, jer su oni lideri koji kontrolišu vlast u Federaciji. Međutim, oni nisu jedini, a zakon će uticati na sve građane. Plus, krećemo se unazad. Krećemo se ka plemenskoj organizaciji države umjesto ka građanskoj državi što je slučaj u Europskoj uniji. Nadamo se ulasku u Europsku uniju, odnosno nadamo se da ćemo se pridružiti i EU i NATO-u, ali sigurno nećemo stići tamo sa ovim plemenskim zakonima odnosno organizacijom države. Nosilac suverenosti države je građanin, a ne pleme ili etnička grupa. Moja poenta je bila, ako ćemo promijeniti Izborni zakon, zašto ga ne promijenimo u skladu sa evropskim zakonima, jer ionako ćemo to morati uraditi da bismo se pridružili EU. To je jedna od 14 preporuka Europske unije: pobrinuti se za te stvari kako bismo se pripremili za pridruženje članstvu u EU. U suštini sam bojkotovao međunarodnu zajednicu što dopušta da se takvo razmišljanje dešava u ovoj zemlji, odnosno što ga ohrabruje. Još jedna interesantna stvar. Takođe sam se požalio na koncept konstitutivnih naroda. U Republici Srpskoj se tvrdi da se ova država sastoji odnosno da ju sačinjavaju dva entiteta i Brčko Distrikta, što nije tačno. Bosna nije Dejtonom kreirana tako što su se dvije teritorije spojile. Ona je organizovana u dva entiteta, ali oduvijek je postojala sa svojom vlastitom teritorijom, i prema historijskim dokazima je postojala ovdje čak i prije Srbije i Hrvatske. Međutim, to je nešto o čemu se historičari trebaju složiti. Moja poenta je da se ne može mijenjati odnosno revidirati historija. Mi znamo šta je urađeno Dejtonskim sporazumom i znamo šta smo imali prije toga: država je već postojala, ona nije kreirana tada. Dakle, moja druga izjava za javnost odnosila se na to.

Te izjave su sačinjene u jednom drugom kontekstu koji me zaista uznemirava. Prema članu tročlanog Predsjedništva, Miloradu Dodiku, koji dolazi iz entiteta Republika Srpska, zajedničke vojne vježbe između Vojske Republike Srbije i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, koje su održane u Republici Srpskoj, su zajedničke vježbe Vojske Republike Srbije i vojnih snaga Republike Srpske. To ne postoji. Ne postoji vojska Republike Srpske – to su Oružane snage Bosne i Hercegovine. Druga odnosno treća stvar na koju sam se požalio je to da ja kao član Predsjedništva ne bih dozvolio da Vojska Republike Srbije dolazi u Bosnu i Hercegovinu, zbog onoga što se desilo tokom rata odnosno agresije u periodu 1992.-1995. godine, ili barem zbog

onoga što se dogodilo u Srebrenici a što oni nisu spriječili a bili su obavezni međunarodnim zakonima da to učine. Zbog sve češćih poziva gospodina Dodika na referendum odnosno odcjepljenje Republike Srpske od Bosne i Hercegovine, i, pretpostavljam, pridruženje Republici Srbiji, i zbog svega toga, rekao sam da je nevjerovatno da dopuštamo tim snagama da prolaze kroz entitet Republika Srpska, i da tu izvode neke vježbe. Nije me briga što je to odobreno i što je u kontekstu regionalne saradnje, jer osjetljivost tog pitanja je takva da ta vojska ne treba da bude ovdje osim ako, i dok se Bosna i Hercegovina ne pridruži NATO-u, što bi garantovalo sigurnost. Dakle, to je takođe bilo u medijima.

Takođe sam se požalio da je koncept konstitutivnih naroda apsurdan, jer sada imamo situaciju da je sve podijeljeno prema kvotama: 1/3, 1/3, 1/3 i Ostali. Naveo sam da je to besmisleno, jer tu onda nije važno ko je sposoban da nešto radi, nego moramo rezervisati mjesto za tog nekog. Zašto to onda ne bismo uradili i javnom prevozu: ovo su sjedišta za Bošnjake, ovo za Srbe, a ovo za Hrvate. Dajte, molim vas!

Posljednja stvar koju sam uradio je poziv svim opozicionim strankama da se okupe i osmisle jedan program i jedan set načela, i da se pripreme za izbore 2022. godine zajedno kako bi porazile snage nacionalizma - lošeg nacionalizma, i da međunarodnoj zajednici demonstriraju da ova zemlja ima snažne političke sile osim onih takozvanih nacionalnih stranaka. Takođe sam pozvao odnosno najavio da ćemo mi imati masivne proteste 30. maja, što je prva godišnjica protesta u Sarajevu koji smo održali prošle godine kada smo privukli oko 20-30 hiljada ljudi. Rekao sam da očekujem barem 50.000, i rekao sam da je to naravno pod uslovom da su nam do tada obezbijedene vakcine i da se epidemiološka slika poboljša pa da to bude sigurno uraditi. Ako se to ne desi, onda ćemo to uraditi neki drugi put, ali u suštini sam pozvao sve da pokažemo međunarodnoj zajednici i onim strankama u vlasti da postoji značajna količina ljutnje kod samog stanovništva i da to ne treba da bude tako brzo i tako olako zanemareno. Zbog ovih izjava sam imao i 3-4 pojavljivanja u medijima, brojna spominjanja na portalima, koji sada prosto preuzmu moje izjave sa moje Facebook stranice ili sa Facebook stranice Platforme za progres, pa o tome govore. Sada postoji pritisak da se takvo nešto stvara svake sedmice ili pak svakog dana: da se uradi nešto ili kaže nešto tako da mediji odluče da izvještavaju o tome. Onda sam razgovarao sa nekim od naših ljudi, koji bi voljeli da se ovo kreće u drugom smjeru, i koji se boje da bi ovo

moglo prerasti u nešto veliko. Mali broj ljudi je iznio opasku da ja promovišem samo sebe a ne Platformu za progres. Međutim, tačno je da je na sastanku našeg predsjedništva jedan od članova koji je zaista otvoren za ideje ljudi koji bi voljeli da se ovo povede u drugom smjeru, iznio da oni ne znaju ništa o tim izjavama datim u javnost prije nego su one već objavljene, pa zašto ne bismo barem znali za njih, implicirajući da bi trebalo za njih tražiti odobrenje našeg predsjedništva. Kako bismo izbjegli tu pojavu da ja stavljam svoje riječi u usta Platforme, ja sam odlučio da ih potpišem svojim imenom, jer to je moje mišljenje, pa time neću negativno uticati ni na koga ako većina ima drugačije ideje o tome šta bismo trebali reći o nekoj određenoj temi. Ponekad se desi, kao što se i upravo desilo prošle sedmice, kad sam se fotografisao sa članom Parlamenta koji dolazi iz Republike Srpske u njegovom uredu, u izjavi koju smo dali na Facebooku o tom sastanku, riječ „bivši“ ministar je slučajno prilikom pregleda teksta izostavljena pa se činilo da je on trenutni ministar, a nije, pa su neki bosanski mediji izvijestili da ja ne znam čak ni da taj čovjek nije više ministar. Razmišljao sam o tome – da sam to potpisao kao Platforma za progres, onda bi to bilo deset puta gore, a ovako se radi samo o Mirsadu. Pa sam razmišljao: vidiš, oni se ne žale kad se nešto loše desi a to nije potpisala Platforma za progres. Ali, ako se desi nešto dobro, onda se žale. Dakle, niko ne želi rizik, niko ne želi dati povjerenje i reći da se mora stati uz nekog i ići uz nečiju političku procjenu. Ljudi, čini se, samo žele da uzmu zasluge – ko dobija zasluge za šta i kako promovisati određene ideje. Dakle, i time se moramo pozabaviti. Postoji pritisak da se kaže nešto relevantno što će biti u vijestima, i na to se mora reagovati brzo jer ako ne reagujete unutar 24 sata onda je bolje da i ne reagujete. Ali istovremeno, imaju ljudi koji ne razmišljaju o tim pitanjima i o tome da moramo raditi 24 sata da bismo bili relevantni, da bismo bili u vijestima, i da očito uvijek postoji opasnost da ćete reći nešto pogrešno i biti izopćeni zbog toga. To su ljudi koji žele sjediti sa strane i prikupljati zasluge za rad nekog drugog. U isto vrijeme ja naravno definitivno želim uraditi sve što je u mojoj moći da promovišem Platformu za progres kad god mogu, jer u tome je poenta. Moje vrijeme će proći a Platforma za progres treba da bude ovdje zauvijek. Međutim, istovremeno moram biti pažljiv da ne stavljam moje riječi u usta nekome drugome, a jasno je da ja govorim kao predsjednik Platforme za progres, to se uvijek navede. Tako se pozitivne stvari uvijek mogu proširiti na Platformu za progres, ali u slučaju bilo kakve nevolje, ja mogu zaštititi Platformu za progres i ljude u njoj izjavivši da je to

samo moje lično mišljenje a ni u kom slučaju nije stav cijele Platforme za progres. Interesantno je. Nisam imao ovako iskustvo 2018. godine, jer kao nezavisni kandidat u suštini pišete sve. Ljudi oko vas vam pomažu, ali vi odlučujete šta, kako i kada, ali vi očito dobijate sve zasluge i preuzimate krivicu. Ali, sad je drugačije. Svaki put kad kažete nešto ili učinite nešto, razmišljate o tome kako će to biti tumačeno na jedan ili drugi način. Sve više stižete do tačke gdje kažete da, ako razmišljate tako, onda nikada nećete pobijediti u borbi, jer najsigurnija ruta da sve usrećite je to da ne radite ništa, a to ne dolazi u obzir jer u tom slučaju ne biste donijele nikakve promjene u svijetu ili u ovoj državi. Zato sam odlučio da je jedina stvar koju mogu da uradim to da budem to što jesam i da pustim ljude da sami procijene da li je to dobro ili nije, i kako bi stvari trebale stojati.

U međuvremenu sam takođe imao taj luksuz da provedem tri dana u Neumu, što je bilo odlično. Radio sam i iz Neuma, naravno, ali bilo je prelijepo vidjeti more i malo se i opustiti.

Danas je još jedan sastanak našeg predsjedništva odnosno Upravnog odbora, na kojem ćemo početi sa diskusijama o našem političkom smjeru u budućnosti: trebamo li ići sami ili nastupati zajedno s nekim tj. kreirati politički blok odnosno opciju. Vidjet ćemo. Takođe, s obzirom da smo imali propale izbore odnosno skupštinu u regiji Bosna, večeras ćemo takođe osnovati odbore koji će preuzeti odgovornost organizovanja nove skupštine i izbora u regiji Bosna. Još jedna naša velika regija, regija Sava, će imati svoje izbore u aprilu, od prvog do trećeg aprila. Zatim moramo organizovati našu konvenciju, a onda organizovati nešto slično i u regiji Neretva. Primjetno je ono što se dešava, a govorili smo o tome i ranije, a to je da su snage koje su uvele taj unutarnji razdor, veoma organizovane u regiji Sava i željeli bi da utiču na kandidate odnosno delegate i da ubace svoje vlastite kandidate pa da imaju takvu promjenu vodstva. Pretpostavljam da je to nešto čime se mora uvijek baviti. Bilo gdje u svijetu, kad god želite izgraditi neki sistem, ne možete očekivati da će ljudi razmišljati objektivno i raditi u potpunosti za taj sistem i ne dopustiti da njihovi međuodnosi ili njihove emocije preuzmu stvar. Vidimo to skoro svugdje. U nekom trenutku shvatite da to nikada nije laka bitka, da to nikada nije lak put. Nije da imate 8000 ljudi koji svi vuku u istom smjeru. Uvijek će postojati drugačiji interesi, drugačije agende, drugačije razumijevanje situacije. Volio bih kad bismo imali ideološku slogu pa da se neslaganje odnosi samo na to koji je najbolji način da se stigne gdje idemo. Ali, zapravo nije. Nikome nije

stalo do načina, nego samo pokušavaju vidjeti koja je njihova korist od toga, ili, ako rade sa drugom strankom, onda kako spriječiti da ta druga stranka ne bude povrijeđena u tom procesu. Onda shvatite da je to dio puta, da to nije neobično. Dešava se u svakom sistemu. Završiću ovom pričom. Razgovarao sam sa vođom jedne druge manje stranke, i na kraju mi je rekao da gleda tursku seriju o tome kako je osnovano odnosno uspostavljeno Osmansko carstvo. Zove se Ertugrul ili tako nešto. On je rekao da je počeo gledati tu seriju jer je to nešto kroz što on prolazi pa ga podsjeća na njega. Ja sam ga gledao i razmišljao da je on, kao i ja, samo manja stranka a ne jedna od ključnih stranaka, a poredi se s nekim ko je osnovao carstvo. Međutim, nisam ništa rekao. Zaintrigirala me njegova izjava: „To je upravo ono što ja moram uraditi“, a ja nisam znao na šta je tačno mislio, pa sam počeo gledati tu seriju, znaš, u 02:00 ujutro kad završim sa svim i hoću da se opustim. I evo šta se dešava: to je 30. ili 35. epizoda od ukupno preko 300 epizoda, ali u svih tih 30 epizoda zapravo gledate zabijanje noža u leđa. Neko pokušava nešto postići, a onda neko drugi pokušava to spriječiti ili preuzeti. Pa te glasine - zapanjujuće je. Čak i danas, sa internetom i milionima kanala komunikacije, kako informacije teku i kako se izokreću i zloupotrebljavaju – zapanjujuće je. I cijela stvar se svela na savladavanje tih napora da se nešto spriječi dok zapravo stvarate nešto veliko. U tom trenutku sam shvatio o čemu je on govorio. Ta količina negativne energije u toj seriji me šokira. Rekao bih da, ako gledate tu seriju 45 minuta tj. jednu epizodu, barem 25-30 minuta je o negativnoj energiji, a ostatak je o pokušaju da se nešto izgradi. Možete samo zamisliti koliko više toga bi se moglo postići ako bi svi pokušali da urade istu stvar. To ne znači da svi moraju vjerovati da je to najbolji pristup obavljanju stvari. Mora se svakodnevno razgovarati kako bi se vidjelo je li to pravi način i postoji li bolji način da se to uradi. Međutim, mora postojati jedan cilj. Ne možete imati 15 ciljeva jer onda nećete postići nijedan od njih. Mora postojati želja da se doprinese tom cilju a ne da se on naruši. Ali, nađete se u situaciji gdje nije tako: ni cilj ni iskrena želja da se do tog cilja dođe ili da se pomogne nekome da do tog cilja dođe.

Ipak, jako sam zadovoljan prošlosedmičnim prisustvom u medijima. Neko mi je rekao: „Mirsade, ovo je odlično, sjajno je. Konačno izgledaš snažno i odlučno.“ To nije bajka, za to se mora boriti. Mora se pokazati da ste spremni da se borite. Ja nisam lupao šakom o sto ili uradio išta takvo, ali jesam govorio o Europskoj uniji i o opasnostima za Bosnu i Hercegovinu odnosno

o pogrešnom pristupu. Nisam se plašio imenovati ljude koji bi mogli bolje raditi posao, i raditi drugačije stvari, i možda je to put ka srcu bosanskih glasača, ko zna.

Clark Curtis:

Kad je riječ o ovim zabrinutostima u vezi Europske unije, jesi li kontaktirao Europsku uniju direktno tim izjavama?

Mirsad Hadžikadić:

Evo šta se dogodilo. Zapanjujuća stvar se dogodila dva-tri dana nakon što smo objavili tu izjavu odnosno nakon što smo poslali pisma zvaničnicima Europske unije i ambasadorima u Bosni. Dakle, nisam to samo objavio nego sam im dostavio dopis, i dopis se još uvijek šalje kroz sistem međunarodnih diplomatskih kanala. Predstavnik Europske unije koji zapravo koordinira te sastanke objavio je, kao i jedan od učesnika sa bošnjačke strane, iz stranke SDA, Bakir Izetbegović, da će razgovori biti prošireni tako da uključe i ostale, i da je možda vrijeme da se formira odbor na nivou Parlamenta koji će se pozabaviti tim pitanjima. Zatim sam u novinama pročitao da je imao sastanke sa tri člana opozicionih stranaka. Dakle, u suštini ima učinka! Međutim, da bi me kaznili, nisu me pozvali na razgovore sa opozicionim strankama, iako sam ja bio jedini koji se požalio - jedini koji se javno požalio i dobio medijsku pažnju. Nisu me pozvali na razgovore, i to je skoro kao: „Ovo će ti pokazati!“.

U jednom od saopštenja za javnost, onom u kojem je riječ o Republici Srpskoj i o historiji Bosne i Hercegovine te o zajedničkim vježbama vojske, skrenuo sam pažnju na pitanje konstitutivnih naroda. To je pojam koji se pogrešno tumači. Mi koristimo pojam „konstitutivni“, a u originalnom dokumentu se zapravo koristi pojam „konstituentni“. Postoji ogromna razlika između tih pojmova. U prvom je riječ da je cijela stvar organizovana u konstituentne dijelove, a „konstitutivni“ se odnosi na to da su ti dijelovi sastavljeni u cjelinu i da bez tih dijelova cjelina ne može postojati. Pod pojmom „konstituentni“ ta logika ne slijedi, jer u cjelini nema konstitutivnih naroda. Dakle, požalili smo se na to i zatražili od Ureda visokog predstavnika da obezbijedi ljudima u Bosni prije svega originalni tekst Dejtonskog mirovnog sporazuma sa svim njegovim aneksima, gdje je Aneks IV trenutni Ustav Bosne i Hercegovine, i zatražili smo da on

po prvi puta bude preveden na bosanski, srpski i hrvatski jezik. Ustav Bosne i Hercegovine nikada nije preveden ni na jedan od ta tri jezika, što ostavlja otvorenu mogućnost liderima etničkih stranaka da tumače taj dokument kako god žele, i da koriste to tumačenje kao izvor svoje moći kako bi bili i ostali na vlasti zauvijek, te kao izvor podjela u državi. Zamisli sljedeće: dva dana nakon toga, lider najveće bošnjačke stranke SDA, takozvane nacionalne stranke, iznosi izjavu gdje razgovara sa gospodinom Inzko, Visokim predstavnikom u Bosni i Hercegovini, koji može da vlada kao car odnosno kao kralj u Bosni i Hercegovini, i u razgovoru s njim on u suštini traži istu stvar – tumačenje Ustava Bosne i Hercegovine. Cijela zemlja se smijala na to, jer kao prvo, čuo je to od nas – on je na vlasti skoro 25 godina i nikada ranije to nije zatražio, i ne znam kako je uopšte vladao, odnosno kako su oni vladali. A sada, dva dana nakon našeg saopštenja, on to zatraži, i skoro je kao da drsko kopira odnosno krade, nazovite to kako hoćete, bez ikakvog priznanja de je neko drugi to uradio a da se on pridružuje tom zahtjevu. Ne, on je to u suštini naveo kao da niko drugi to nije već tražio. To u suštini znači da nas posmatraju, slušaju, kopiraju, ali nikada ne priznaju da postojimo i da smo snaga ovdje. Istovremeno pokušavaju da nas minimiziraju odnosno unište dok preuzimaju ideje koje su rođene ovdje. Bilo kako bilo, to je vjerovatno bio vrhunac protekle godine: Izetbegovićeva izjava kao obična kopija onog što smo mi uradili.